ἢ ἀναγορευθῇ βασιλεοπάτωρ, ἦτο *μάγιστρος καὶ λογοθέτης τοῦ δρόμου*. Μετ' ὀλίγον ὁ Ρωμανὸς Λεκαπηνὸς προεχειρίσθη κατ' ἀρχὰς μάγιστρος καὶ μέγας ἑταιρειάρχης (ἤτοι ἀρχηγὸς τοῦ τμήματος τῆς βασιλικῆς φρουρᾶς, τοῦ καλουμένου ἑταιρείας). Ἐπὶ Ρωμανοῦ υἱοῦ τοῦ Κωνσταντίνου Πορφυρογεννήτου οἱ δύο ἀδελφοὶ Νικηφόρος καὶ Λέων Φωκᾶς, ὄντες ὁ μὲν δομέστικος τῶν σχολῶν τῆς Ἀνατολῆς, ὁ δὲ δομέστικος τῶν σχολῶν τῆς Δύσεως, ἐτιμήθησαν ἀμφότεροι διὰ τοῦ ἀξιώματος τοῦ μαγίστρου. Βασιλεύσαντος, δὲ τοῦ Νικηφόρου, οὗτος προεχειρίσατο τὸν μὲν ἀδελφὸν αὐτοῦ Λέοντα κουροπαλάτην καὶ μάγιστρον, τὸν δὲ ἐξάδελφον αὐτοῦ Ἰωάννην Τσιμισκῆν δομέστικον τῆς Ἀνατολῆς καὶ μάγιστρον. Ὅθεν ἐκ τούτων πάντων συμπεραίνομεν ὅτι, ἂν καὶ τὸ τοῦ μαγίστρου ἀξίωμα ἰδιάζουσαν ἁρμοδιότητα καὶ δικαιοδοσίαν οὐδεμίαν ἤδη εἶχεν, ἐλογίζετο ὅμως πάντοτε ὡς τὸ ἀνώτατον τῆς πολιτείας ἀξίωμα καὶ ἀπεδίδετο εἰς τὸν ἑκάστοτε ἐπιφανέστατον αὐτῆς ἄνδρα, ἢ καὶ εἰς δύο ἐν ἀνάγκῃ· ἐντεῦθεν δὲ τὸ προπαρατεθὲν χωρίον τῆς Βασιλείου τάξεως ἀναφέρει δύο μαγίστρους, ἑνῷ ἀλλαχοῦ αὐτῆς μνημονεύεται εἷς μόνος. Ὑπῆρχον μὲν καὶ ἄλλοι μάγιστροι, προϊστάμενοι ὡσαύτως τῶν πατρικίων, ἀλλ' οὗτοι ἦσαν ὑποδεέστεροι ὁμολογουμένως τοῦ ἑνὸς ἢ τῶν δύο ἐκείνων οἵτινες πάντοτε διακρίνονται τῶν δευτερευόντων αὐτῶν ὁμωνύμων.

Οἱ δημόσιοι λειτουργοί, οἵτινες δύνανται μέχρι τινὸς νὰ παραβληθῶσι πρὸς τοὺς σήμερον παρ' ἡμῖν καλουμένους ὑπουργούς, εἶναι οἱ *τέσσαρες λογοθέται*, τοὺς ὁποίους εἴδομεν ἀνωτέρω ἀναφερομένους ὑπὸ τῶν πρέσβεων ἀμέσως μετὰ τοὺς δύο μαγίστρους καὶ τὴν σύγκλητον. Ὁ κατ' ἐξοχὴν λογοθέτης, ὅστις καὶ *μέγας λογοθέτης* καὶ *λογοθέτης τοῦ δρόμου* ἐλέγετο, ἦτο ὁ γενικὸς οὕτως εἰπεῖν γραμματεὺς τῆς ἐπικρατείας «ὃ τῶν δημοσίων πραγμάτων τὰς ὑπομνήσεις τῷ βασιλεῖ διακομίζων». Αὐτὸς εἰσῆγε πρὸς τοῖς ἄλλοις καὶ τοὺς ξένους πρέσβεις, ἀποκρινόμενος εἰς αὐτοὺς ἐν ὀνόματι τοῦ βασιλέως, διότι εἰς τὰς ἐπισήμους παραστάσεις τῶν ἀντιπροσώπων τῶν ξένων δυνάμεων ὁ βασιλεὺς δὲν ἀπηύθυνεν ἀμέσως τὸν λόγον πρὸς αὐτούς. Ὁσάκις δὲ οἱ συγγραφεῖς ἀναφέρουσιν ἁπλῶς λογοθέτην, ἄνευ ἑτέρας τινὸς διακρίσεως, τοῦτον ἐννοοῦσι τὸν λογοθέτην. Κατ' ἀρχὰς καὶ μέχρι τῆς 8 ἑκατονταετηρίδος ὁ λογοθέτης τοῦ δρόμου ἦτο ὁ γενικὸς διευθυντὴς τῶν ταχυδρομείων ἀλλ' ἔκτοτε κατέστη ἀληθὴς πρωθυπουργός, καὶ εἴδομεν τοιούτους τὸν Σταυράκιον ἐπὶ Εἰρήνης, τὸν Θεόκτιστον ἐπὶ Θεοφίλου, τὸν Συμβάτιον ἐπὶ Μιχαὴλ Γ' καὶ ἄλλους. Ἐπὶ δὲ Κωδίνου ὁ λογοθέτης τοῦ δρόμου, ὅστις «εἶχε μὲν πάλαι καὶ οὗτος ὑπηρεσίαν ἡμῖν ἀνεπίγνωστον», οὐδεμίαν ἤδη εἶχε τοιαύτην. Ὁ δεύτερος λογοθέτης ἦτο ὁ ἐπικαλούμενος *λογοθέτης, τοῦ γενικοῦ* ἢ *γενικὸς λογοθέτης*, ὅστις ἦτο ὁ ἐπὶ τῶν οἰκονομικῶν ὑπουργὸς καὶ ἐκαλεῖτο *γενικὸς* πρὸς ἀντιδιαστολὴν τοῦ *εἰδικοῦ* ἢ *τῶν οἰκειακῶν*, ἤτοι τοῦ ἐπιμελητοῦ τῆς αὐτοκρατορικῆς περιουσίας. Τελευταῖον τέταρτος λογοθέτης ἦτο *ὁ λογοθέτης τοῦ στρατοῦ*,, ἤτοι ὁ ἐπιτετραμμένος τὴν οἰκονομικὴν τοῦ στρατοῦ διαχείρισιν, διότι τὸ προσωπικὸν τοῦ στρατοῦ διηυθύνετο, ὡς φαίνεται, ὑπὸ τῶν ἀνωτέρων στρατηγῶν ἑκάστου σώματος, ἐργαζομένων ἀμέσως ἐπὶ τούτῳ μετὰ τοῦ βασιλέως. Παρεκτὸς τῶν τεσσάρων τούτων λογοθετῶν ὑπῆρχον μὲν καὶ ἄλλοι, οἷοι ὁ λογοθέτης τῶν σεκρέτων (1), ἤτοι τῶν διαφόρων δικαστηρίων, ὁ λογοθέτης τῶν ἀγελῶν, ἤτοι τοῦ ἐπὶ τῶν ζῴων φόρου, ἀλλ' οἱ τέσσαρες πρῶτοι ἦσαν οἱ πάντων ἐπιφανέστεροι.

(1) *Σέκρετα* (λατιν. secreta (=κεχωρισμένα, διακεκριμένα) ἐκαλοῦντο τὰ διάφορα τμήματα, διαμερίσματα πολιτικῶν ἢ ἐκκλησιαστικῶν δημοσίων καταστημάτων, ἰδίως δὲ τὰ τῶν δικαστηρίων· *σήκρητον* δέ (ἐννοεῖ αὐτὸν secretum=κεχωρισμένον, ἀπόκρυφον, ἀπόρρητον) γράφε ἐνταῦθα (ἐσηκρήτης · secretis =ἐξ ἀπορρήτων γραμματεὺς καὶ πρωτοασηκρήτης=ἀρχιγραμματεύς.)